

Místní jména – názvy jednotlivých míst v obci

obecní kronika, 1966

Odkazy v textu vedou na mapy.com k čp., která zůstala nezměněna. Některá čp. byla po zániku původního domu přidělena novému domu na jiném místě (např. čp. 10, 31, 36, 37).

1. **Altánek:** čtverhranný domek s okrouhlou světničkou a síňkou, se špičatou střechou, as 40 m od dvorské brány (snad bývalá vrátnice), parcela 500/9, po r. 1948 [čp. 37](#) parcelací přiděleno K. Martínkovi.
2. **Pazderna:** u Pazderníků říkalo se v [čp. 13](#). Bývalé dřevěné stavení s podezdívkou po r. 1946 zbořeno a nabyvatel Frant. Lacina tu postavil domek. Při cestě zůstala ještě dřevěná komora. Parcela č. 16.
3. **U kostelníků** říkalo se v [čp. 12](#), kde byl rod Kadochů po několik století a kostelnictví zastával. Roubené stavení s podezdívkou a pavlačí přestavěno v r. 1934. Č. parc. 14.
4. **Škotovina a U hrobařů:** [čp. 47](#) a [72](#). Stavení síňkou rozdělené, zděné, taškami kryté. Jméno podle dřívějšího vlastníka a pak Farovi obstarávali hrobnictví.
5. **U kovářů:** [čp. 56](#), kde hořejší kovárna. Po úmrtí posledního kováře a podkováře Jana Hermy byla kovárna uzavřena a vnitřek přestavěn na obydlí a garáž. Č. parc. 93.
6. **U Voborů**, kam se chodívalo do studánky pro vodu jako dobrou, se říkalo na [čp. 55](#). Č. parc. 92.
7. **U Horejšů** a [čp. 49](#) majitel František Mašek po otci Josefovi. Č. parc. 87.
8. **Bel** říkalo se obecní studni mezi [čp. 53](#) a [89](#). Bývala na ní šindelová stříška a nabíralo se šoufem.
9. **Pastouška:** bývalé roubené stavení s podezdívkou s [čp. 29](#). Po r. 1945 zbořeno a poblíž postavena stodola při [čp. 80](#). Bývala patně obydlím pastýře, které prodáno Fr. Dvořákovi. Č. parc. 42.
10. **Draha:** část od bývalé pastoušky vzhůru k obecním pastvinám. Jsou to [čp. 80, 43, 41, 59, 60, 61, 62, 75, 44, 70, 77](#), 45 (vyhořelé), [27, 28, 63](#). Obyvatelům se tu říkalo dražáci a také bažanti. Kluci se dělivali na Dolejšáky, Dražáky a Horejšáky.
11. **Špejchar:** až do r. 1910 tu stávalo zdivo bývalého špýcharu. Pak místo koupil František Šitner z Kaliště a zřídil stavení, které později rozdělil a část odprodal svému švagru Josefu Jílkovi. Jsou to dnes [čp. 28](#) a [63](#); dvěře původní ze špýcharu, plechem pobité, doposud slouží svému účelu.
12. **Ovčín:** až do r. 1902 se pěstovaly u velkostatku ovce. Ovčín stával, kde dnes stojí [čp. 10](#) a [84](#) vedle ovčákova stavení, dosud nesoucího [čp. 14](#). Pak sloužil za seník a po r. 1925 prodán zedníku Josefu Jindrákovi, který z něj zřídil obytné stavení se stodůlkou. Později stavení prodáno a rozděleno. Dnes Jan Fara [čp. 10](#) a F. Dolejší [čp. 84](#).
13. **Obecák:** obecní domek [čp. 74](#), postavený za „pivní krejcar“ (přirážku k pivu) jako chudobinec a byt učitele kol. r. 1890. Zřízena v něm obecní šatlava (šupárna) a hasičská kolna. Dnes slouží jen k bydlení.
14. **U kapličky:** mezi [čp. 39](#) a [64](#) stojí kaplička, prý na paměť události z r. 1645, kdy došlo někde v těch místech k utkání se Švédy a několik jich padlo. Byli prý pochováni na „Stračím vrchu“. V [čp. 39](#) se říkávalo u Kapličáků, později u kapličky a říká se tak dosud.
15. **Na Růžku:** rohový domek na náměstí [čp. 32](#). Až do r. 1948 měl tu krámk se smíšeným zbožím a pekařství Josef Kaprál. V následujících letech krám i pekařství zrušeny, stejně jako vchod se schody z náměstí zazděn a zřízeny obytné místnosti. Část domku v ulici bývalo [čp. 31](#), které již dříve zaniklo sloučením.
16. **Synagoga** mezi [čp. 10](#) a [57](#) stávala židovská modlitebna, kterou v r. 1926 koupil Jindřich Bradáč, truhlář, zřídil z přízemí dílnu a nad ní obytnou místnost. V r. 1962 dílnu zrušil a přestavěl na obydlí. Souvislý domek nese dnes [čp. 31](#).

17. **U Jechů:** je poslední roubené stavení s podezdívkou a doškovou krytinou [čp. 9](#), kde se do nedávna „U Jechů“ říkalo. Je v soupisu památek s čp. 8, stávajícím as do r. 1930 na proti ve dvorku a z bezpečnostních důvodů zbořeno.
18. **Dolejší kovárna:** [čp. 52](#) na dolním konci náměstí (v rinku) také od r. 1950 zavřena. Poslední kovář a podkovář František Horych přešel do práce na ŠS Větrov a pak do závodu na vzduchotechnická zařízení do Milevska. Ještě jedna kovárna také již zavřená je v [čp. 27](#). Tam poslední soukromý živnostník Alois Mára do nedávna pracoval a také přešel do závodu v Milevsku. Č. parc. 57/2.
19. **Flusárna:** Vedle dolejší kovárny stávalo as 20 m dlouhé nízké stavení, kde byla jedna obývací místnost (bydlíval tam panský čeledín) a další část sloužila za skladiště lihovaru stávajícího naproti do r. 1949, kdy zbourán. Flusárna bývala asi panskou draslárnou, kde se ze dřevěného uhlí vyráběl louh. Č. parc. 25/1, 2.
20. **Zelený domek:** obydlí panského zaměstnance. Bývalo celé obepnuto popínavými rostlinami a ztrácelo se v zeleni. Stojí vedle brány do parku u rybníčku „Pivovarského“. Bylo včleněno do parku a ohraženo i s vedlejší malírnou a atelierem. Při parcelaci připadlo i s atelierem zaměstnanci velkostatku Frant. Bendovi. Ten atelier nejprve používal za seník a později budovu zbořil. Č. parc. 18/2.
21. **Pivovar a lihovar:** za „zeleným domkem“ zbývá zdivo z bývalého pivovaru. V něm se přestalo vařit v r. 1880. V r. 1894 přestavěn na atelier s příslušenstvím. Ve zdejším pivovaru vařilo se 40-60 várek po 10-12 hl a zásoboval 9 panských hospod. K pivovaru bylo 18 měr rolí a 5 měr luk.
V [lihovaru](#) čp. 37, části šindelem krytém, který stával na dolním konci náměstí (opraven v r. 1896) se vařilo za sezonu as 500 hl lihu. Pro závady na zařízení přestalo se páliť v r. 1940 a v r. 1949 zbořen. Č. parc. 18/3, 27/1, 2. Poslední lihovarník Frant. Šach.
22. **Důchod:** v [čp. 2](#) býval panský důchod a do r. 1920 se „v důchodě“ říkalo. Bydlíval tam důchodní a za I. světové války tam byli umístěni váleční zajatci. Pak budova odprodána i s poli ve Štroufech (Sládkovy pole) Františku Masáčkovi. Č. parc. 24/1, 2.
Archiv zde uložený se nezachoval. Prý byl prodán tehdejším správcem Antonínem Blažkem na balení mýdla místnímu obchodníkovi Eduardu Steinerovi.
23. **Rajnyšovina:** [čp. 4](#) patrně po původním majiteli. Budova zděná, prostranná se stájemi, kolnou a stodolou. Stavení od Eduarda Steinera koupil Josef Reichl, hostinský z [čp. 46](#) po prodeji hostince manželům M. a F. Pánkovým v r. 1926. Č. parc. 23.
24. **Mlýn** bývalý panský, nesoucí [čp. 3](#), stojí pod hrází rybníka Mlýnského, úplně schátralý. Při parcelaci obdržel mlýn zaměstnanec Josef Hošna. Šindelová krytina sešla a nebyla opravována.
25. **U Zemanů od potoka** byla roubená chaloupka s podezdívkou na parcele č. 22 nesoucí popisné číslo 36, kde bydlíval Zeman, dělník z cihelny s rodinou a v jedné ze dvou místností ještě míval nájemníka. Stavení bylo kryto došky a po odstěhování dětí do pohraničí v r. 1946 chaloupka již neobývána a později zbořena.
26. **Cihelna:** po cihelně zůstalo jen obydlí cihláře, kde se ještě „u cihelny“ říká. Nese [čp. 79](#). Do stráně byla vestavěna jednoduchá cihelna se 4 komíny ve třech řadách. Cihly tam byly vypalovány as do r. 1937, kdy byl velkostatek prodán. Výroba byla rukodílná a cihly nesly označení „N“ a měly dobrý zvuk. Stavení při parcelaci přiděleno Františku Šachovi, poslednímu lihovarníku.
27. **U sv. Jana:** při silnici do Jistebnice, mezi dvěma staletými lipami, stojí [pomník Jana z Nepomuku](#), postavený tu nákladem vrchnosti Jana a Kateřiny Tuskanyových v r. 1812. Dříve tam stála socha dřevěná, která od svíce shořela. Po větrné bouři r. 1859 lípy poškozeny a seříznuty z obav ohrožení pocestných. V r. 1955 se opět ulomila jedna velká větev a poškodila mřížovou ohrádku, kterou tam pořídil Benjamin Šporke, poštovník kolem r. 1926.
28. **U Skolovratů** se říkalo do nedávna na [čp. 1](#) v Hubově. Antonín Vacek, držitel, odvozoval od toho, že jeho rod pochází z hraběcího rodu z Kolovrat. Dnes je stavení opuštěno, protože

děti se zdržují mimo obec zdejší. Poblíž stavení je také dřevěný sroubek a budovy jsou pod došky.

29. **Na pile:** zemědělská usedlost [čp. 8](#) v Hubově (samota), stojící pod hrází rybníka Pilařského, došky krytá a z části dřevěná (roubená). Dosud se tu „na pile“ říká, ačkoliv již není pamětníků, že by tu pila stávala.
30. **Pohodnice** je zemědělská usedlost [čp. 9](#) v Hubově (samota) na svahu Předních vrchů severozápadně od „Pily“. Držitelé byli drnomistry, kterým se lidově říkalo pohodní a od toho i „Pohodnice“. Žije tu doposud Václav Toninger s otcem, také Václavem, a je svobodný. Po druhé světové válce postavil vedle starého nové obytné stavení. Staré stavení je z části dřevěné, došky kryté, taktéž i hospodářské budovy, stáje, chlévy a stodola s kolnou. Živí se zemědělstvím a živnost drnomistra již neprovozuje.
31. **Studánka „za parkem“:** kromě studánek „u Voborů“, „u kostelníků“, „u špejcharu“ bývala též studánka pod rozcestím k Hronově Vesci a Šichově Vesci pod mezí, kde bývala nejlepší pitná voda v obci. Říkali, že je to pramen magneto-železité vody. V r. 1947 zřídila obec studnu blíže k mlýnu, na protilehlé straně pod mezí a voda ze studánky tam svedena. Po několika letech tato studna se zanesla náplavami a rozšiřováním rozcestí zanikla i původní, sic nehluboká, ale studánka s vydatným pramenem, z něhož lidé čerpali, když byla o vodu největší bída. Ba, až z Větrova se pro vodu jezdívali s potahy. Bylo jí škoda!
32. **Smutná:** potok Smutný, také říčka Smutná řečený, někde u Ounuze pramenící (Javorová skála, 719 m n. m.), protéká Květuší, pod lesem Kladinami vine se Štroufami, protéká parkem a vlévá se do rybníka Mlýnského. Odtud pokračuje kolem „Cihelny“ pod horou a před mlýnem Vozdrakovem se pojí s potokem Cedronem, tekoucím od Jistebnice a pak jako říčka pokračuje na Bechyni. Podél říčky byly během let nalézány mohyly a odtud asi její pojmenování. Také u nás v r. 1914, jak se o tom zmiňuje autor knihy „Sedlčansko, Sedlecko a Voticko“, Čeněk Habart, nalezeny zbytky popelnic učitelem Františkem Fikkerem a i archeolog F. Hraše tu po mohylách pátral, jeho pojednání o tom však mi není známo.
33. **Hřbitov:** původní hřbitov byl kolem kostela. V r. 1735 kolem něho zřízena zídka. V r. 1772 bylo tu během prvních pěti měsíců pohřbeno 37 a na novém místě 19 lidí. V r. 1784 založen [nový hřbitov](#) v severní části obce nad rozcestím pod Homolemi. Obezdní hřbitova a postavení umrlčí komory bylo zadáno v r. 1872 Františku Chocholovi z Chlumu za nejnižší podání 1435 zlatých a 24 zl. 50 kr. za thér (dehtu) na potření povrchu. Část pozemku ležela o ½ sáhu níže (126 □) a tak od 26. 11. – 9. 12. toho roku bylo 69 potahy navozeno osadníky 1143 for země z rybníka Kužele k vyrovnání pozemku. Pomáhali, jak zapsáno ve farní pam. knize, všichni osadníci. V r. 1899 hřbitov odvodněn. Trativod obnášel 88 m, počínal nad vrátky školní zahrádky při talutě do Homolí proti vchodu do čp. 47/72, kde u vyústění měl 0,25 m, na rohu hřbitovní zdi 1,12 m a na samém rohu u „kostnice“ 2,23 m hloubky. V r. 1933 opravena zeď i cihlová krytina a obílena.
34. **Kaple** s hraběcí hrobkou postavena v r. 1903, zděná, střecha cementová a je doménou hřbitova. V ní, po levé straně, uložena rakev s maj. panství, hraběnkou Karolínou Kokořovou, rozenou Vratislavovou z Mitrovic, dne 17. 4. 1917.